

Zabeležka srečanja pri ministru za izobraževanje, znanost, šolstvo in šport

MIZKŠ, Masarykova cesta 16, Ljubljana

12.04.2012 ob 09:00

Prisotni: minister dr. Žiga Turk, državna sekretarka Mojca Škrinjar, Alen Kofol, dr. Jurij Šink, dr. Andreja Barle Lakota, Mihaela Praprotnik, dr. Anton Meden, Nadja Šiškovič Kofol, Ana Jakšič, Danijel Žižek, Janko Korošec, predstavnik CI Tomaž Merše in DP Aleš Primc

V uvodu minister napove sprejem Zakona o uravnoveženju javnih financ, ki spreminja ostale zakone. V teh dneh se srečujejo z deležniki, ki jih navedene spremembe zadevajo. Obstajajo še možnosti za vlaganje amandmajev – preko vlade in vladnih strank. Veliko manevrskega prostora vlada in država nimata. Ni možnosti primarne emisije, možno je le izposojanje, ki je drago (6-7% obrestna mera). Gospodarska rast je nizka. Obresti so višje od rasti prihodkov.

Namen sestanka je, da se pogleda, kje so nevralgične točke in se poišče možnosti za prerazporeditve. Nekaj malega rezerve ima tudi vlada. Dobro bi bilo, da se najde še kaj, kar se da narediti bolje in nič ne stane.

Aleš Primc razpravlja o konkretnem ukrepu črtanja brezplačnega prispevka za vrtec za drugega otroka. Ob tem omeni, da tudi stranke koalicije o tem nimajo enotnega mnenja.

Minister pove, da se da na osnovi te neenotnosti še kaj spremeniti. Predlogi niso optimalni, cilj pa je, da se pride k rešljivemu predlogu.

Aleš Primc omeni, da bodo največji del bremena odnesle družine in otroci. Kar ni sorazmerno. Opreka vladi, da ni opravila pogovora prej.

Tomaž Merše opozarja na nesorazmeren poseg v družinsko politiko. Minister opozori, da gre za nesorazmernost ukrepa v relativnem merilu glede na trenutno stanje. Po absolutnem merilu glede na druge države je stanje po ukrepih primerljivo. Za primerjavo da nadomestila za porodniško, brezplačne malice.

Minister pove, da se je vladi slika sestavila šele prejšnji četrtek in je šele takrat ugotovila, da so nekatere družbene skupine prizadete iz več smeri.

Tomaž Merše opozori na prvo razlago, da bodo ukrepi delovali interventno, kar je kazalo, da se bodo po določenem času vzpostavile stare razmere. Zdaj se ugotavlja, da se spreminja sistemska zakonodaja, kar pomeni, da bo za vsake kasnejše spremembe na današnje stanje potreben običajen zakonodajni postopek. Minister odgovori, da se interventnosti ne sme enačiti z začasnostjo.

Mojca Škrinjar poda primer spremembe normativov, ki da se bo obdržala. Naredi vzporednico med OŠ in SŠ, kjer se je v zadnjih letih kot posledica manjših generacij otrok odpustilo po preko sto profesorjev na leto. Sklicuje se na OECD, ki opozarja na neustrezne normative. Omeni še primer interesnih dejavnosti, ki naj bi bile trenutno plačane dvakrat.

Tone Meden opozori, da bi radi razpravljali tudi o sistemskih stvareh. Vpraša, kdaj se bo predlog zakona obravnaval. Minister odgovori, da gre predlog na aprilsko sejo parlamenta, ki se začne v ponedeljek.

Tone Meden omeni splošno stališče ZASSS, ki smo ga podali že v izjavi, da pričakujemo, da interventni ukrepi ne bodo šli na škodo kakovosti VIZ in na škodo socialno šibkejših. Minister ugovarja, da ukrepi ne zmanjšujejo kakovost izobraževanja, saj večanje oddelkov in povečevanje

normativov ne gre na škodo kakovosti. Poda nasprotni argument, da so se normativi v zadnjih desetih letih zmanjševali, mednarodne raziskave pa kažejo nazadovanje v znanju.

Tone Meden opozori, da je cenzus za 100% subvencijo za šolsko prehrano visok. Izkušnje kažejo, da je že zdaj veliko neplačnikov za plačilo šolske prehrane. Predpostavljamo, da je to zaradi krize. Mojca Škrinjar odgovori, da se stanje ne bo poslabšalo glede na obdobje pred uvedbo brezplačne prehrane za dijake (op. zap. 2008). Tomaž Merše opozori na dva ukrepa, ki delujeta v isto smer (znižanje otroškega dodatka, subvencija za prehrano).

Sledijo vprašanja, na katera je Mojca Škrinjar odgovorila na koncu. Zaradi lažjega razumevanja so odgovori zapisani k vprašanju. Po prvem vprašanju minister odide na sejo vlade.

Danijel Žižek postavi vprašanje, ali se je naredila analiza ukrepov po regijah. Izpostavi primer Pomurja. Na konkretnem primeru prikaže situacijo staršev, ki ne bodo mogli financirati šolanja svojih otrok.

O: Načrtuje se sprememba zakonodaje. Začel se je dialog z univerzami, v katerem se predlaga, da bi univerze določile specifične kompetence za dobrega učitelja. Ocene ne morejo biti edino merilo. Opozori na razkošne normative za OŠ. Zavedajo se težav Pomurja. Pomurske šole redno beležijo najslabše rezultate na NPZ. Najboljše rezultate praviloma beležijo na Gorenjskem in Goriškem, sledi Ljubljana. Odvečni učitelji se bodo zaposlili na področjih, kjer je izkazan izobrazbeni primanjkljaj. Finančno podlaga bi bila evropska sredstva. Namen je dviganje kulturnega in izobrazbenega kapitala staršev.

Ana Jakšič omeni vpliv na kakovost, če se bo odpuščalo psihologe, specialne pedagogoge ob velikem številu odločb učencev s posebnimi potrebami. Vpraša, ali so bile opravljene kakšne analize, kako bo to vplivalo na kakovost dela v razredih, kjer imajo učence s posebnimi potrebami.

O: Normativ 30 učencev na oddelek se uporabi samo zato, da se nov oddelek ne oblikuje v primeru 29 ali 30 otrok. Odločb je v Sloveniji bistveno več (8-9%) kot v Evropi (4-5%). Alen Kofol opozori na dosedanja prakso, da so bili otroci napačno usmerjeni. Sistem posebnih potreb je treba sistemsko urediti. Odločbe naraščajo eksponentno – 400 na mesec. Uvaja se profesionalizacija komisij za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami. Določeni bodo natančnejši kriteriji. Rešitve se že pripravljajo. Logopedov se ne bo odpuščalo, ker jih primanjkuje. Normativ za psihologe in socialne delavce ne bo več vezan na število oddelkov, ampak na število otrok. Imamo razkošen normativ - v primerjavi s Francijo trikrat nižji. Strokovnjake se bo premaknilo v Prekmurje, Zasavje.

Tone Meden izpostavi spremembe Zosn, ki so sistemske in niso v povezavi z varčevanjem: opustitev nivojskega pouka, prvi tuji jezik v prvem razredu. Racionalizacijo v šoli bi lahko dosegli z zmanjšanjem administracije, centralno nabavo programske opreme, racionalizacijo na področju raznih formalnih rednih pregledov, ki veliko stanejo: varstvo pri delu, dimnikarske storitve.

O: Nivojski pouk: ne bo ukinjen, ampak se oblikujejo manjše učne skupine. 41. člen Zosn, ki opredeljuje nivojski pouk ostaja nespremenjen. Učiteljem se prepusti več avtonomije pri organiziranju pouka. Manjša se administracija. Normativ za oblikovanje skupine bo večji za dva (iz 17 na 19).

Tuji jezik v prvem razredu predstavlja varčevanje v kombinaciji z ukrepom, da bo podaljšano bivanje do 15:30. Hkrati je to korektiv v socialnem smislu, da niso v prednosti otroci, ki imajo možnost obiskovanja privatnih jezikovnih šol.

Administracija bo zmanjšana - pove, kaj morajo učitelji delati: izpolnjevanje dnevnika dela, obstaja možnost elektronskega dnevnika. Pripravlja se redakcija učnih načrtov - manj bo zapisanega v obveznem delu, več v didaktičnih priporočilih.

V zvezi s programsko opremo ministrstvo zagovarja ponudbo na trgu, ker v tem primeru za razvoj skrbijo ponudniki in ta ne obremenjuje ministrstva. Poenotenje programske opreme v tem trenutku bi predstavljalo večji strošek. Avtonomnost odločanja se prepušča trgu. Razvije se

razprava v zvezi združevanjem podpornih služb.

Ana Jakšič izpostavi veliko število izbirnih predmetov. Predlaga, da **tretji predmet pri NPZ** ne bi predlagal minister, ampak da bi to bil prvi tuji jezik, da se lahko dela vsako letne primerjave v šoli. Tudi zato, ker je prvi tuji jezik tudi v naboru za NPZ že v 6.razredu, **Pozdravi NPZ v 6. In 9. razredu.** Omeni potrebo po spremembi meril za vpis v srednje šole. Opozori, da stroške predstavlja tudi preimenovanje vzgojnih predmetov.

O: Število izbirnih predmetov je irelevantno pri strošku. Pri NPZ je prvi tuji jezik vedno izbran v četrtini šol. NPZ so namenjeni formativnemu preverjanju kakovosti. Preverjanje treh reprezentativnih predmetov bi bilo smiselno v primeru uporabe NPZ za namene selekcije. V veliko primerih ravnatelj še vedno ne razumejo pomembnosti in uporabnosti NPZ. Preimenovanje vzgojnih predmetov ne povzroča večjih stroškov.

Nadja Šiškovič Kofol vpraša, ali so bile narejene analize, kakšne bodo posledice ukinitve oz. združevanja samostojnih javnih zavodov. Koliko varčevalni ukrepi posegajo v avtonomnost zavoda, ki ocenjuje. Kakšna je posledica združevanja šolskih okolišev? Izpostavi različna merila za ohranjanje podružničnih šol.

O: Razen Pedagoškega inštituta vsi javni zavodi, ki se bodo združevali, izhajajo iz Zavoda za šolstvo. Dejavnosti se v marsičem prekrivajo, zato jih je treba usklajevati. Ko bodo združeni, se bo videla cela slika. Prvi steber novega zavoda bo spremljanje pedagoških procesov, drugi pa bo razvojni.

Enotni šolski okoliši bodo veljali za kraje z več šolami. Podružnica je najbolj racionalna oblika šolanja. V nekaterih primerih šola, četudi podružnična, predstavlja srce kraja.

Izpostavi primer ljubljanske šole, ki ima v enem oddelku 10, v drugem pa 11 učencev.

Ana Jakšič opozori na predlog spremembe 135. člena ZOFVI, da bi se šolski skladi lahko uvrstili v seznam prejemnikov 0,5% olajšave iz naslova dohodnine. Omeni, da so šolski skladi vir subvencioniranja socialno šibkih družin.

Jurij Šink potrdi, da sosredstva iz šolskih skladov res v veliko pomoč in kako težko je včasih zbrati denar.

O: **Šole bi morale bolj izkoriščati CŠOD in druge cenejše ponudbe. Najbolje se socializacija izvaja na šolah in ne v drugih okoljih. Treba je poiskati nadstandardni program, ki je cenejši. Absolutno ven!. Drži, da je to bil odgovor, toda ne vemo komu in na kaj, povzročil je zmedo.**

Problematika v zvezi s skladi spada pod pristojnosti Ministrstva za finance.

Ana Jakšič še enkrat poudari, da so šolski skladi vir za izvajanje solidarnosti, kar bo v prihodnosti še bolj pomembno. Opozori, da je bila sprememba zakonodaje že pripravljena. Pove, da se je procedura zaustavila v državnem zboru. **Ga. Škrinjarjeva podpira predlog in je dogovorjeno je, da se vso dokumentacijo posreduje ge. Škrinjarjevi.**

Sledijo replike na odgovore.

Danijel Žižek vpraša, ali so znani razlogi za slabe rezultate NPZ v Pomurju. Ali ravnatelj vzroke poznajo? Kaj lahko naredijo? Kaj lahko naredijo starši? Motiviranja staršev se je treba lotiti že v vrtcih. Mojca Škrinjar pove, da bodo v Pomurje šli.

Nadja Šiškovič Kofol ponovi pomisleke v zvezi s sistemskimi **spremembami** pod krinko varčevalnih ukrepov **in navede primer uvajanja 1TJ v 1. razred, ki nima podlage v varčevanju, gre torej za sistemsko spremembo, ki se uvaja na hitro in brez ustrezne javne razprave.** Izpostavi problematiko tujega jezika v prvem razredu v okolju Obale, kjer imajo učenci v prvem razredu že tuji jezik Italijanščino kot jezik okolja. Omeni tudi, da je verjetno uvajanje tujega jezika v drugi razred posledica daljše analize in se sprašuje, ali je smiselno iti v spremembe brez strokovnih podlag. Mojca Škrinjar in Alenka Barle Lakota pojasnita, da strokovne podlage za uveljavljanje prvega tujega jezika v prvi razred obstajajo. Jezik in matematika sta temeljna mehanizma

razslojevanja ljudi. Argument je tudi enačenje pogojev centra in periferije, ki ima manj možnosti za učenje v zasebni ponudbi.

Tomaž Merše komentira, da je v šolskem sistemu nekaj narobe, če je uspeh povezan s socialnim položajem staršev. Šola uporablja izobrazbo staršev, kjer je na voljo, na drugi strani pa ne nadomesti umanjkanja, kjer ni. Izpostavi ukinitve štipendij in to poveže s problemom otroških dodatkov, za katere še ni bila izdana nobena odločba. Mojca Škrinjar se obveže, da bo to pregledala. Povezanost uspeha z izobrazbo staršev je svetovni pojav. Išče se model, kako to preseči.

Ana Jakšič doda pripombo s področja srednješolskega izobraževanja. Možni prihranki so z ukinitvijo poskusne mature.

O: Spremembe sistema mature so na vrsti med prvimi. To je ena prvih stvari, ki moti - v tretjem in četrtem letniku je konec učenja in se gre v usmerjanje za maturo. Matura naj bi bila nestresni naravni zaključek šolanja in ne bi smela biti namenjena selekciji. Fakultete morajo same poskrbeti za to, koga sprejmejo na študij..

Ana Jakšič se vrne na problematiko vzgojnih predmetov. Da pobudo za tristopenjske opisne ocene.

Ana Jakšič omeni pogovor z gospo Fabčičevo na srečanju ASSLOŠ oktobra 2012, ko je bila predstavljena dobra praksa združevanja podpornih služb oz. storitvenih dejavnosti, ki so jo spoznali predstavniki MOL ob obisku na Dunaju. Mojca Škrinjar omeni, da je dala podoben predlog kot ljubljanska mestna svetnica, a je bila pobuda zavrnjena..

Tone Meden vpraša, kdaj se bosta ponovno odpirala ZOFVI, ZOsn? Mojca Škrinjar odgovori, da v enem letu.

Tone Meden posreduje predlog o načinu komunikacije ZASSS in MIZKŠ. Najbolj ustrezno bi bilo, da po potrebi predsedniki aktivov naslovijo vprašanja na enega od generalnih direktorjev direktorats. Predlaga, da se da odgovor v kopijo info@zasss.si. Predlog je sprejet ob tem, da se kot najprimernejši način komunikacije predlaga elektronsko pošto. Odgovore se da načelno pričakovati v enem dnevu.

Ana Jakšič zaprosi za odgovor ASSLOŠ glede Pripomb k predlogu sprememb Zakona o spremembah in dopolnitvah zakonov za uravnoteženje javnih finance, v vednost info@zasss.si.

Tone Meden omeni dve različni praksi soudeležbe staršev v zadnjih dveh mandatih: svet praktikov v predpreteklem mandatu in delovne skupine v preteklem mandatu. Vpraša, ali je v načrtu kaj podobnega? Mojca Škrinjar predstavi model konceptualne komisije za področje stroke in sveta praktikov kot model kritičnega prijatelja. Ne predvideva se dveh delovnih teles praktikov, ampak eno, ki bo pokrivalo tako področje osnovnošolskega kot tudi srednješolskega izobraževanja. Pogled iz prakse je vedno dragocen.

Sestanek je bil končan ob 11:10

Zapisal Janko Korošec